

Dosarul nr. 2r-69/24
2-21187007-01-2r-06022024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: M. Muruianu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Cotruță, A. Braga, I. Țurcan)

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga,

în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/125 împotriva Fomina Tatiana cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 20 decembrie 2021, Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/125 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Fomina Tatiana cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea și s-a încasat de la Fomina Tatiana în beneficiul ACC nr.55/125 suma de 8 561,12 lei, cu titlu de datorie pentru consumul serviciilor comunale pentru perioada de până în luna octombrie 2021 și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 17 iulie 2023, Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Fomina

Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat eroarea materială din încheierea din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău prin înlocuirea sintagmei din ”Președintele completului Nelea Budăi, judecătorii Cotruță Iurie, Țurcan Ion” în ”Președintele completului Cotruță Iurie, judecătorii, Braga Angela, Țurcan Ion”.

La 24 ianuarie 2024, Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău cu repunerea în termen a cererii de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, a indicat că prima instanță a examinat cauza în procedură scrisă. La data de 12 iulie 2023, Fomina Tatiana s-a prezentat la judecătoria unde i s-a înmănat o copie a dispozitivului hotărârii nemotivate din 28 septembrie 2022, pe care a transmis-o avocatului în aceeași zi.

A subliniat că în perioada 01 septembrie 2022-28 decembrie 2022 avocatul Iovu Olga nu a activat din motive de sănătate.

În ceea ce privește recepționarea hotărârii primei instanțe de către Fomina Tatiana, a menționat că la dosar se conține plicul cu mențiunea „nereclamat”, iar cât privește faptul că a fost expediată și avocatului la adresa electronică la dosar nu există nici o notificare de primire.

Totodată, a reținut că nu a primit nici o informație cu privire la data examinării cererii de repunere în termen a apelului declarat de Fomina Tatiana, ultima aflând despre încheierea din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău în momentul în care s-a prezentat la data de 09 ianuarie 2024 în instanță și greșierul i-a comunicat că poate recepționa încheierea susmenționată.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei și avocatului său, prin intermediul oficiului poștal, la data de 11 ianuarie 2024, însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia (f.d.133).

Astfel, recursul declarat la 24 ianuarie 2024 este în termen.

La 06 februarie 2024, în adresa intimatei Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/125 a fost expediată copia recursului declarat de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga (f.d.157).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citirea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat copia încheierii din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost acceptată spre examinare, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de ACC nr. 55/125, precum și copia cererii de chemare în judecată depusă de ACC nr. 55/125 cu anexe, la adresa pârâtei Tatiana Fomina în mun. Chișinău, str. 31 august 1989 nr. 64, ap. 50 (f. d. 11).

La 16 martie 2022 Tatiana Fomina a depus acțiune reconvențională împotriva ACC nr. 55/125 cu privire la obligarea de a nu crea impedimente și încasarea sumelor (f.d. 13-20).

Prin încheierea din 21 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a restituit cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Tatiana Fomina (f.d.18-20).

La 10 mai 2022 Tatiana Fomina, reprezentată de avocatul Olga Iovu a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate și demers cu privire la reclamarea probelor (f.d. 24-26, 41-44).

La 03 iunie 2022 Tatiana Fomina, reprezentată de avocatul Olga Iovu a depus referință la cererea de chemare în judecată înaintată de ACC nr. 55/125 (f.d.46-54).

Prin încheierea din 10 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea părții pârâte, privind examinarea în procedură generală a acțiunii depusă de ACC nr. 55/125, s-a respins demersul cu privire la reclamarea probelor și s-a stabilit repetat termenul de examinare a cauzei, pentru data de 28 septembrie 2022, în lipsa părților (f.d.81-84).

Prin încheierea din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea privind aplicarea excepției de tardivitate (f.d.87-90).

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 28 septembrie 2022, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 29 septembrie 2022.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la adresa indicată personal de pârâtă în acțiunea reconvențională, cererea cu privire la ridicarea excepției de tardivitate, demersul de reclamare a probelor, referință - mun. Chișinău, str. 31 august 1989 nr.64 ap. 50 (f.d.92), însă corespondența a fost restituită de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 99-100), iar la data de 29 septembrie 2022 copia încheierii și dispozitivul deciziei din 28 septembrie 2022 au fost expediate, prin intermediul poștei electronice,

indicate în mandat și toate actele depuse a reprezentantului Tatianei Fomina, avocatul Olga Iovu: [XXXXX](#) (f.d.93).

Se reține că, cererea de apel împotriva hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Tatiana Fomina, reprezentată de avocatul Olga Iovu, la 17 iulie 2023, adică peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 07 noiembrie 2023 în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a respins cererea depusă de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, privind repunerea apelului în termen și a restituit apelul declarat de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.129-132).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele Codului de procedură civilă, care reglementează acțiunile instanței la faza respectivă a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la termenul de declarare a apelului.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 28 septembrie 2022, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 29 septembrie 2022, ultima zi a termenului fiind data de 28 octombrie 2022 (zi de vineri). În context, instanța de apel justificat a reținut că Tatiana Fomina a declarat apelul peste termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 din Codul de procedură civilă, corect a respins cererea depusă de Tatiana Fomina cu privire la repunerea în termen a cererii de apel.

Repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Argumentele invocate de Tatiana Fomina precum că, nu a cunoscut despre existența litigiului, iar despre hotărârea pronunțată a aflat la 12 iulie 2023, când s-a deplasat la sediul instanței, nu confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Or, potrivit materialelor cauzei, Tatiana Fomina, reprezentată de avocatul Olga Iovu a depus la data de 16 martie 2022 acțiune reconvențională, la data de 10 mai 2022 cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate și demers cu privire la reclamarea probelor, iar la data de 03 iunie 2022 a depus referință.

Din acest considerent, instanța de recurs reține că Tatiana Fomina cunoscând despre existența prezentului litigiu pe rolul instanței de judecată, trebuia să aibă un rol activ și să dea dovadă de diligența necesară, informându-se la anumite perioade rezonabile de timp despre etapa de derulare a procesului, în scopul realizării drepturilor sale procesuale, inclusiv de exercitare a căii de atac în termenul prevăzut de lege.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, după examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la adresa de domiciliu a Tatiane Fomina în mun. XXXXX, str. XXXXX nr. XXXXX, ap. XXXXX, circumstanță ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 92).

Correspondența menționată expediată în adresa Tatiane Fomina a fost returnată în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de către oficiul poștal, cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 99-100).

Este de notat că pct. 2 din Hotărârea Guvernului RM nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, definește trimiterea nereclamată ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Drept urmare, faptul că destinatarul Tatiana Fomina nu a solicitat ridicarea de la oficiul poștal a plicului expediat de către instanța de apel, nu poate fi imputată instanței de judecată ca necomunicarea Tatiane Fomina a dispozitivului hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, or, potrivit informație de pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” referitor la corespondența cu numărul DS8007552475AS, se atestă că clientul a fost informat (avizat) despre faptul că urmează să se prezinte la oficiul poștal.

Totodată, Completul de judecată reține că, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin intermediul poștei electronice, reprezentantului Tatiane Fomina, avocatului Olga Iovu: [XXXXX](#).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, confirmarea expedierii documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, anexat la materialele cauzei (f.d.93).

Extrasul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Instanța de recurs reține că, cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a reprezentantului Tatiane Fomina, avocatei Olga Iovu, lipsesc.

Pe cale de consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentul invocat în recurs precum că livrarea prin intermediul poștei electronice a avocatului [XXXXX](#) a actelor nu asigură livrarea scrisorilor sau

notificarea că scrisorile au fost primite, mai mult ca atât serviciul de corespondență yahoo.com nu este protejat de defecțiunile sistemului atunci când scrisorile sunt pierdute și nu ajung la destinatari.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că cererea de apel împotriva hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă și semnată, în numele și interesele Tatianei Fomina, de către avocata Olga Iovu.

La caz, prezintă relevanță și prevederile art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care statuează că actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Completul de judecată relevă că, omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună - credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

De altfel, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

În context, Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În consecință, Completul de judecată reiterează că argumentele invocate în cererea de recurs indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită

de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele redată și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Tatiana Fomina, reprezentată de avocatul Olga Iovu și de a menține încheierea din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Fomina Tatiana, reprezentată de avocatul Iovu Olga.

Se menține încheierea din 07 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/125 împotriva Fomina Tatiana cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi